

Received: June 7, 2025

Revised: July 26, 2025

Accepted: September 3, 2025

ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ
ที่มีต่ออัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Effects of Cooperative Learning with the Group Investigation Technique
on Bangkok University Students' Identity Formation

วีรพงษ์ พวงเล็ก (Weerapong Ponglek)^{1*}

สุนทรี ผลวิวัฒน์ (Suntaree Polvivat)²

อัลฮุดา ชนิตพัฒนา (Alhuda Chanitphattana)³

*ผู้ประสานงานหลัก: weerapong.p@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบที่มีต่อการพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพใน 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ จิตวิญญาณผู้ประกอบการ และความเป็นสากล โดยมีสมมติฐาน 2 ข้อคือ นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ มีค่าเฉลี่ยอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุม และคะแนนหลังการทดลองจะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แผนการทดลองแบบสุ่มกลุ่มควบคุมที่มีการวัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์ จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน กลุ่มทดลองได้รับ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารและสื่อใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

(Assistant Professor, Department of Communication and New Media, School of Communication Arts, Bangkok University)

² อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารและสื่อใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

(Lecturer, Department of Communication and New Media, School of Communication Arts, Bangkok University)

³ อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารและสื่อใหม่ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

(Lecturer, Department of Communication and New Media, School of Communication Arts, Bangkok University)

การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดอัตลักษณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test แบบอิสระและไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนอัตลักษณ์ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุม และมีคะแนนอัตลักษณ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบจึงมีศักยภาพในการส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเมื่อใช้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและโครงการเชิงประสบการณ์ จึงควรนำไปใช้ในรายวิชาอื่นและพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้เชิงอัตลักษณ์อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคกลุ่มสืบสอบ อัตลักษณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัย

Abstract

This study investigated the effects of cooperative learning using the group investigation technique on the identity development of Bangkok University students in three domains: creativity, entrepreneurial spirit, and internationalization. It was hypothesized that the experimental group would score significantly higher than the control group in both overall and domain-specific identity, and that their posttest scores would exceed pretest scores at the .05 level of significance.

A true experimental design with a randomized control group and pretest-posttest measurement was employed. The participants were 80 second-year students majoring in Influencer Branding, divided into an experimental group and a control group of 40 each, using multi-stage sampling. The experimental group received instruction through cooperative learning with the group investigation technique, while the control group followed conventional instruction. The research instrument was a student identity scale aligned with Bangkok University's identity framework. Data were analyzed using independent and paired-sample t-tests.

The results showed that the experimental group significantly outperformed the control group and demonstrated notable gains from pretest to posttest. This confirms the effectiveness of cooperative learning using group investigation in enhancing student identity in alignment with institutional goals. The participatory and project-based nature of the

approach contributed to deeper identity formation. It is recommended that this model be applied in other courses and that identity-based instructional design be promoted more broadly.

Keywords: Cooperative Learning, Group Investigation Technique, Student Identity, University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคที่สังคมโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยความท้าทายด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่เพียงแต่สร้างบัณฑิตที่มีทักษะวิชาชีพเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น สะท้อนถึงคุณค่าร่วมและจุดยืนของมหาวิทยาลัยที่สังกัด อัตลักษณ์นักศึกษาามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ พฤติกรรมทางวิชาชีพ และความสามารถในการปรับตัวต่อโลกแห่งการทำงาน (Mendoza et al., 2024; Lau & Zheng, 2025) ซึ่งการสร้างอัตลักษณ์ของนักศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ต้องสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการและสังคมเพื่อให้นักศึกษามีอัตลักษณ์สถาบันติดตัวอย่างชัดเจน (Mendoza et al., 2024; Lau & Zheng, 2025) ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ พันธกิจ และภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จึงเป็นภารกิจสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาให้มีความแตกต่าง โดดเด่น และเป็นที่ยอมรับในระดับสังคมและตลาดแรงงาน

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2567) เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำด้านการสื่อสารและนวัตกรรมสร้างสรรค์ ได้กำหนด “อัตลักษณ์นักศึกษา” อย่างชัดเจนว่า ต้องเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) มีจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ (entrepreneurial spirit) และมีความเป็นสากล (internationalization) ดังนั้น การออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่สามารถปลูกฝังและหล่อหลอมอัตลักษณ์เหล่านี้ จึงกลายเป็นภารกิจสำคัญของทุกหลักสูตร การเรียนรู้ในชั้นเรียนจึงไม่ควรเป็นเพียงการถ่ายทอดเนื้อหา หากแต่ต้องมีพลังในการสร้างตัวตนทางวิชาชีพที่แตกต่างจากบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ซึ่งการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมาจากการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสะท้อนตนเองและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งสามารถช่วยให้นักศึกษาตระหนักถึงบทบาทและคุณค่าของตนเองในบริบททางวิชาการและวิชาชีพ (Fong et al., 2025; Mendoza et al., 2024)

หนึ่งในแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงในการส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์และพัฒนาการทางสังคมของผู้เรียน คือ “การเรียนรู้แบบร่วมมือ” (Cooperative Learning) โดยเฉพาะเทคนิคกลุ่มสืบสอบ (Group Investigation: GI) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันของนักศึกษาในกลุ่มย่อย เพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน แนวทางนี้ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาทักษะ

การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของอัตลักษณ์นักศึกษา (Sharan, 1990; Joyce & Weil, 1996) เน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การคิดเชิงวิเคราะห์ และความสามารถในการมีบทบาทอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของอัตลักษณ์นักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ Gillies (2016) และ Slavin (2014) ยืนยันว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไม่เพียงช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังสร้างความผูกพัน และเชื่อมโยงโดยตรงกับการก่อตัวของอัตลักษณ์ในระดับบุคคลและสถาบัน และช่วยสร้างความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและสถาบัน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา (University of Cincinnati News, 2024)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงประสิทธิผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือในบริบทตะวันตกและเอเชียตะวันออกหลายแห่ง และจากการค้นข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (ThaiJO) ซึ่งเป็นแหล่งรวมวารสารวิชาการที่ผลิตในประเทศไทยทุกสาขาวิชา พบเพียงบทความวิจัยที่ศึกษาประสิทธิผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เกี่ยวกับการพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนทางวิชาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยงานวิจัยในบริบทของมหาวิทยาลัยไทยที่ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างเทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสอบกับการสร้างอัตลักษณ์ศึกษานั้นยังไม่ปรากฏ (ThaiJO, 2568) ซึ่งช่องว่างทางวิชาการนี้จึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการศึกษาเชิงทดลองที่ออกแบบอย่างเป็นระบบเพื่อทดสอบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกลุ่มสืบสอบสามารถส่งผลต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ศึกษามหาวิทยาลัยได้จริงหรือไม่ งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ โดยจะช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาอัตลักษณ์ในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนเป็นประโยชน์เชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติแก่ผู้บริหารและอาจารย์ในการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีอัตลักษณ์ชัดเจน และสามารถตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและสังคมไทยในอนาคตได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบที่มีต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์ศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ
2. นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์ศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ ที่มีต่ออัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ” มีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อัตลักษณ์ (Identity) ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นแนวคิดที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาตัวตน ความเชื่อมั่นในตนเอง บทบาททางสังคม และจุดยืนทางวิชาชีพ โดยอัตลักษณ์ของนักศึกษาไม่ได้ก่อตัวขึ้นได้เองโดยธรรมชาติ แต่เป็นผลของกระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม และความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนร่วมสถาบัน (Komives et al., 2006; Tajfel & Turner, 1986) โดยงานวิจัยพบว่า การพัฒนาอัตลักษณ์ในช่วงมหาวิทยาลัยมีผลอย่างยิ่งต่อความสามารถในการตั้งเป้าหมายชีวิต ทักษะความเป็นผู้นำ และความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคต (Fong et al., 2025; Mendoza et al., 2024) โดยเฉพาะในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาที่มีเป้าหมายในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเฉพาะ จึงทำให้อัตลักษณ์นักศึกษาถูกใช้เป็นทั้งเป้าหมายปลายทางของระบบการศึกษาและเป็นตัววัดความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ โดยมีบทบาทความสำคัญในการกำหนดความแตกต่างระหว่างมหาวิทยาลัยหนึ่งกับอีกมหาวิทยาลัยหนึ่ง (Lau & Zheng, 2025) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางของการศึกษาไทยในปัจจุบันที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Holistic Education) ทั้งด้านวิชาการ อารมณ์ สังคม และคุณลักษณะเฉพาะตัว (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมุ่งเน้นการพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) 2) มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ (entrepreneurial spirit) และ 3) ความเป็นสากล (internationalization) โดยมีนิยามแต่ละด้านดังนี้ (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2567)

1) ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การมีความคิดที่ยืดหยุ่น มีทักษะในการวิเคราะห์ แยกแยะ และเชื่อมโยงข้อมูลจากหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ความคิดใหม่ที่มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์

2) จิตวิญญาณผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) ฉลาดในการตั้งคำถาม (Curiosity) หมายถึง ความกระตือรือร้นในการค้นหาความรู้ ช่างสังเกต และแสวงหาคำตอบเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่

(2) ฉลาดมีไหวพริบนานโลก (Street Smart) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ตนเองและผู้อื่น เพื่อใช้แก้ปัญหาและปรับตัวได้ในบริบทที่แตกต่าง

(3) ฉลาดหาความร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ มีบทบาทในทีม และช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย

(4) ความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียนรู้ และสู้ในสิ่งที่รัก (Passion) หมายถึง การรู้จักตนเอง มีเป้าหมายชีวิต และมีพลังใจในการมุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างไม่ย่อท้อ

3) ความเป็นสากล ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) กรอบความคิดใฝ่รู้ และทักษะภาษาอังกฤษ (Inquisitive Mindset and English Language Skills) หมายถึง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีเป้าหมาย และสามารถนำไปใช้สื่อสารและสร้างโอกาสทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) กรอบความคิดสากล (International Mindset) หมายถึง การเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความสามารถในการทำงานข้ามวัฒนธรรม และการมีจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองโลก

อัตลักษณ์ทั้ง 3 ด้านข้างต้นสะท้อนคุณค่าหลักของมหาวิทยาลัยกรุงเทพในการผลิตบัณฑิตที่ไม่เพียงมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังต้องมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สื่อสาร และปรับตัวให้ได้ในบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นกลยุทธ์การสอนที่นักเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มขนาดเล็กเพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีหลักการสำคัญคือการพึ่งพาอาศัยกันทางบวก (positive interdependence) ความรับผิดชอบส่วนบุคคล (individual accountability) การมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมกัน (promotive interaction) การเรียนรู้ทักษะทางสังคม และการสะท้อนผลการทำงานร่วมกัน (Johnson & Johnson, 1994) ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และน้อย โดยสมาชิกจะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบและรับผิดชอบต่อการเรียนด้วยตนเองให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยส่งเสริมการสร้างตัวตนของผู้เรียน เพราะผู้เรียนได้สะท้อนตัวเองผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับฟัง และการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกลุ่ม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาอัตลักษณ์ทางสังคมและวิชาชีพ (Gillies, 2016; Mendoza-Lázaro et al., 2022) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ต้องการพัฒนาอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยให้นักศึกษาให้มีความชัดเจนมากขึ้น

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ได้รับการยอมรับในการวิจัยด้านการศึกษา ได้แก่ เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบ (Group Investigation: GI) ซึ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการค้นคว้าร่วมกัน การตัดสินใจกลุ่ม และการนำเสนอความรู้สู่สาธารณะ ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ และการตระหนักรู้ในบทบาทของตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ โดยเทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทาง

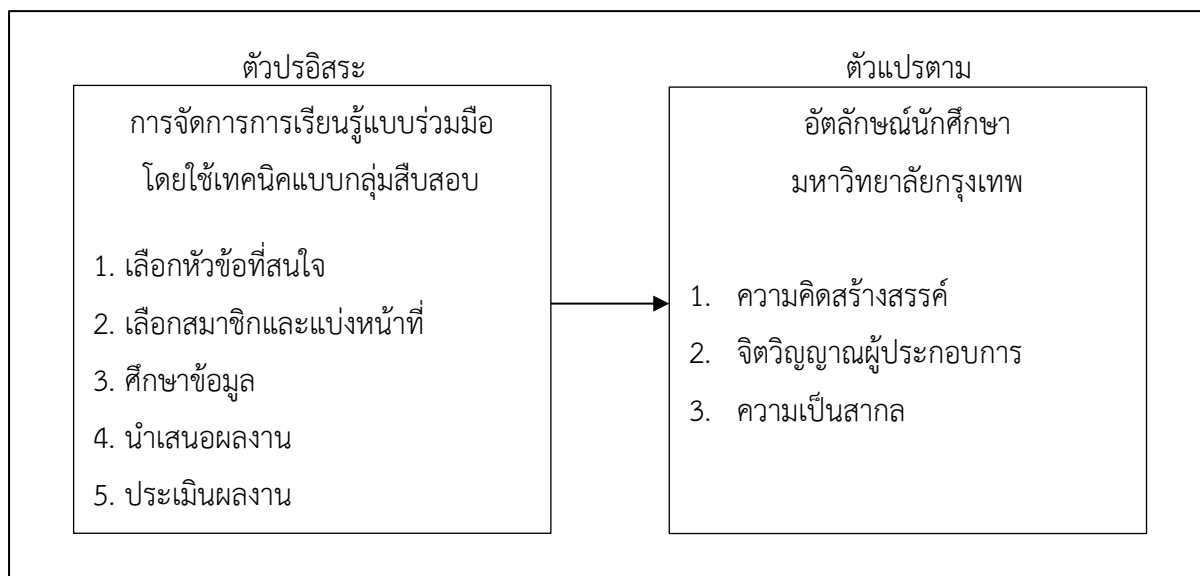

ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการสะท้อนตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของอัตลักษณ์เชิงวิชาชีพ (Sharan, 1990; Joyce & Weil, 1996) ทั้งนี้ เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม (2554) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบจากผลงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศสรุปว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1) เลือกหัวข้อที่สนใจ 2) เลือกสมาชิกและแบ่งหน้าที่ 3) ศึกษาข้อมูล 4) นำเสนอผลงาน และ 5) ประเมินผลงาน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นพบตัวเองผ่านบทบาทต่าง ๆ ในกลุ่ม เช่น ผู้นำ ผู้นำเสนอ ผู้รวบรวมข้อมูล และผู้ตั้งคำถาม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างอัตลักษณ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เมื่อผู้เรียนได้มีบทบาท แสดงออก คิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่นจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางปัญญาและอัตลักษณ์ของผู้เรียน (Vygotsky, 1978) โดยเฉพาะในช่วงชีวิตของการเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย เป็นช่วงพัฒนาอัตลักษณ์ที่สำคัญที่สามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และทำให้มีอัตลักษณ์ที่ได้เรียนรู้ติดตัวไปประกอบวิชาชีพในการทำงานได้ (Erikson, 1968; Marcia, 1980)

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเน้นบทบาทของประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน (Fong et al., 2025; Mendoza et al., 2024; Lau & Zheng, 2025) รวมถึงมีงานวิจัยที่ยืนยันว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม (Gillies, 2016; Mendo-Lázaro et al., 2022) และงานวิจัยของภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช (2564) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค LT (learning together) ของนักศึกษาครูได้พบว่า นักศึกษาครูสนุก มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน และส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นจากเดิม แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่เชื่อมโยงโดยตรงระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบกับการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาในบริบทของมหาวิทยาลัยไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดหลังจากทบทวนวรรณกรรมข้างต้น โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบจากการสังเคราะห์ของเขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม (2554) ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน และอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ 3 ด้าน (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2567) โดยผู้วิจัยแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยในรูปแบบของการทดลอง ใช้แบบแผนการทดลองที่มีกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม และมีการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (randomized control group pretest-posttest design) เนื่องจากแบบแผนการทดลองนี้ทำการสุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่มีคุณลักษณะไม่แตกต่างกัน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาจากตัวแปรแทรกซ้อน โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มสลับสอบ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ทั้งนี้ผู้วิจัยวัดอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพด้วยแบบวัดในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลองหลังจากปิดคลาสเรียน 1 สัปดาห์ แล้วนำผลคะแนนมาทดสอบค่าเฉลี่ย ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (independent-sample t test) กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (paired-sample t test)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา BF021: celebrity & influencer branding ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 กลุ่ม รวมจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น 246 คน (งานทะเบียนนักศึกษา สำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2568) โดยรายวิชานี้เป็นวิชาบังคับที่เปิดสอนให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาการสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษาต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้ (course learning outcome) เหมือนกันทุกกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาสาขาวิชาการสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา BF021: celebrity & influencer branding จำนวน 80 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มแบบหลายลำดับขั้น โดยเริ่มจากการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยกำหนดหน่วยการสุ่ม (sampling unit) เป็นกลุ่มเรียน (section) ทั้งหมด 6 กลุ่ม ได้แก่ 218A, 218B, 218C, 218D, 218E และ 218F โดยแต่ละกลุ่มแบ่งกลุ่มตามลักษณะประชากรด้านเพศที่มีลักษณะเหมือนกัน แล้วจับสลากสุ่มแบบไม่ซ้ำกัน (without replacement) 2 กลุ่ม ได้แก่ 218A และ 218C หลังจากนั้นทำการจับสลากเลือกกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยผลการจับสลาก ได้แก่ กลุ่มควบคุมคือ 218A มีนักศึกษา 40 คน และกลุ่มทดลองคือ 218C มีนักศึกษา 40 คนเป็นจำนวนเท่ากัน โดยแบบแผนการทดลองแบบสุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแบบแผนการทดลองแบบ randomized control group pretest-posttest design

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	เพศ			รวม
	ชาย	หญิง	LGBTQ+	
การเรียนรู้แบบร่วมมือ (กลุ่มทดลอง)	16	22	2	40
ปกติ (กลุ่มควบคุม)	16	22	2	40

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ จำนวน 2 ชุด ได้แก่

1. การจัดการการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพในรายวิชา BF021: celebrity & influencer branding โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) ประกอบด้วย โครงงาน 3 ชิ้น ได้แก่ 1) การจัดงานสัมมนาเพื่อเรียนรู้เรื่องการสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์และผู้มีชื่อเสียง 2) การสร้างช่อง (channel) บนสื่อสังคมออนไลน์ และ 3) การไลฟ์สด (live) เพื่อสร้างรายได้ ทั้งนี้ผู้สอนมีหน้าที่เป็นโค้ช (coach) โดยการให้หลักการเพื่อให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน และคอยช่วยเหลือให้นักศึกษาให้ดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายทั้ง 3 โครงงาน โดยใช้กระบวนการตั้งคำถาม การระดมความคิด และให้ผู้เรียนหาวิธีการในการหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ของผู้เรียน โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ขั้นตอนทั้ง 3 โครงงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงงานที่ 1 การจัดงานสัมมนาเพื่อเรียนรู้เรื่องการสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์และผู้มีชื่อเสียง โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) เลือกหัวข้อที่สนใจ

โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกและคิดหัวข้อจัดงานสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์และผู้มีชื่อเสียง โดยให้ผู้เรียนระดมสมองหาหรือว่าสนใจอยากเรียนรู้การสร้างแบรนด์อินฟลูเอนเซอร์ประเภทใด เพื่อส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ในการกำหนดประเด็นวิจัยและมุมมองใหม่ที่แตกต่าง และมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองรัก (passion) 2) เลือกสมาชิกและแบ่งหน้าที่ โดยให้นักศึกษาระดมสมองในรายละเอียดของการจัดงานสัมมนาว่าควรประกอบไปด้วยอะไรบ้าง พร้อมกับควรมีฝ่ายอะไรบ้าง ทำหน้าที่อะไรบ้างตามความถนัดของสมาชิก เช่น ผู้นำกลุ่ม ผู้สืบค้นข้อมูล ผู้วิเคราะห์เนื้อหา และผู้นำเสนอ เพื่อฝึกทักษะความร่วมมือ (collaboration) และความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของจิตวิญญาณผู้ประกอบการ (entrepreneurial spirit) 3) ศึกษาข้อมูล สืบค้นความรู้เรื่องการจัดสัมมนา เทคนิคการเป็นพิธีกร การประชาสัมพันธ์ การติดต่อวิทยากรจากวงการจริง เพื่อฝึกการค้นหาคำความรู้ (curiosity) และส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษในการอ่านหรือสรุปข้อมูลบางส่วน เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาและกรอบความคิดแบบสากล (International Mindset) 4) นำเสนอผลงาน โดยแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนการจัดงานและความก้าวหน้าของโครงการกับผู้สอน ซึ่งขั้นนี้เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ (creative communication) และการใช้ภาษาในการสื่อสารกับผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ ความเป็นสากลและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และ 5) ประเมินผลงาน หลังจากจบงานสัมมนาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันประเมินผลงานโดยใช้เกณฑ์ร่วม (rubric) ที่ครอบคลุมด้านเนื้อหา การคิดวิเคราะห์ การนำเสนอ และการทำงานเป็นทีม พร้อมสะท้อนกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการประเมินตนเอง (self-assessment) และพัฒนาความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองรัก (Passion)

โครงการที่ 2 เป็นการสร้างช่องบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม จำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เพื่อวางแผนและผลิตเนื้อหาในช่องของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ 1) เลือกหัวข้อที่สนใจ โดยให้แต่ละกลุ่มระดมสมองร่วมกันว่าอยากสร้างช่องที่มีเนื้อหาแบบใด เช่น ช่องรีวิวสินค้า ช่องด้านแฟชั่น ช่องเน้นประเด็นทางสังคม หรือช่องแนวสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้มุ่งมั่นที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองรัก ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาความกระตือรือร้นในการตั้งคำถามเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายและประเด็นที่น่าสนใจ 2) เลือกสมาชิกและแบ่งหน้าที่ โดยให้นักศึกษาวางโครงสร้างการทำงานในกลุ่มและเลือกบทบาทที่แต่ละคนถนัด เช่น ครีเอเตอร์ ผู้ดูแลการติดต่อ ผู้วางแผนเนื้อหา และผู้ดูแลโซเชียลมีเดีย เพื่อฝึกทักษะความร่วมมือและความสามารถในการประเมิน ตลอดจนปรับบทบาทตนเองตามสถานการณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจิตวิญญาณผู้ประกอบการ (entrepreneurial spirit) 3) ศึกษาข้อมูล โดยค้นคว้าเกี่ยวกับเทรนด์การตลาดออนไลน์ เทคนิคการวางแผนคอนเทนต์ การใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ และการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ชม โดยใช้ทั้งแหล่งข้อมูลภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งช่วยส่งเสริมกรอบความคิดแบบใฝ่รู้และทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการสื่อสารระดับสากล 4) นำเสนอผลงาน โดยแต่ละกลุ่มสร้างเนื้อหาอย่างน้อย 3 ตอน เผยแพร่ผ่านช่องของตนเองบนแพลตฟอร์มที่เลือก เช่น YouTube, TikTok หรือ

Instagram และนำเสนอแผนกลยุทธ์ของช่องให้ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นรับฟังและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารสร้างสรรค์และส่งเสริมความมั่นใจในการนำเสนอไอเดียในบริบทระหว่างวัฒนธรรม และ 5) ประเมินผลงาน เมื่อสิ้นสุดโครงการ นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันประเมินความสำเร็จของช่องโดยใช้เกณฑ์ร่วม (rubric) ที่พิจารณาทั้งด้านคุณภาพเนื้อหา การมีส่วนร่วมของกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม พร้อมทั้งสะท้อนการเรียนรู้และเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการพัฒนาไอเดียที่ตนรักให้เกิดผลจริง

โครงการที่ 3 เป็นกิจกรรมการไลฟ์สดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มจำนวน 10 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เพื่อจำลองสถานการณ์การนำเสนอสินค้า บริการ หรือแนวคิดด้วยการไลฟ์สดจริง พร้อมเป้าหมายในการสร้างรายได้และฝึกทักษะด้านการสื่อสารการตลาด ซึ่งดำเนินการผ่าน 5 ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ 1) เลือกหัวข้อที่สนใจ โดยแต่ละกลุ่มระดมสมองเลือกประเด็นที่จะไลฟ์สด เช่น รีวิวผลิตภัณฑ์ การแชร์ประสบการณ์ หรือการสอนทักษะเฉพาะด้าน เพื่อฝึกความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบเนื้อหา และกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ในการสำรวจตลาดจริง 2) เลือกสมาชิกและแบ่งหน้าที่ โดยกำหนดบทบาทให้แต่ละคน เช่น พิธีกร ผู้ควบคุมเทคนิค ผู้จัดการตอบแชต และผู้สรุปผล เพื่อพัฒนาทักษะความร่วมมือและฝึกความสามารถในการตัดสินใจและรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของจิตวิญญาณผู้ประกอบการ 3) ศึกษาข้อมูล นักศึกษาศึกษาเทคนิคการไลฟ์ เทคนิคการขาย การสร้าง engagement กับผู้ชม และกลยุทธ์การสร้าง conversion โดยใช้ทั้งแหล่งข้อมูลในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและการเรียนรู้ผ่านบริบทสากล 4) นำเสนอผลงาน แต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมไลฟ์สดจริงตามช่วงเวลาที่กำหนดผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ พร้อมรายงานผลการเข้าถึง รายได้ หรือการตอบรับของผู้ชม โดยเน้นการฝึกการสื่อสารอย่างมั่นใจและเรียนรู้จากบริบทจริง และ 5) ประเมินผลงาน หลังเสร็จสิ้นการไลฟ์สด นักศึกษานำผลตอบรับจริงมาประเมินและวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของกลุ่ม พร้อมกับรับการประเมินจากเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน เพื่อฝึกการประเมินตนเองจากการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ทั้งนี้ทั้ง 3 โครงการกำหนดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น 15 สัปดาห์ และทำการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งผลการประเมินได้คะแนน 1.00 นั่นคือผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความคิดเห็นต่อความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการจัดการการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกิจกรรมการสอนสามารถนำไปใช้กับกลุ่มทดลองได้ ส่วนกลุ่มควบคุมจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ คือ อาจารย์ผู้สอนบรรยาย มอบหมายงาน และสอบ จำนวน 15 สัปดาห์เท่ากัน

2. แบบวัดอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยพัฒนาจากแนวคิดการสร้างอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2567) ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพศและอายุ และ 2) แบบวัดอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 3 ข้อ (2) จิตวิญญาณผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ฉลาดตั้งคำถาม ฉลาดมีไหวพริบทันโลก ฉลาดหาความร่วมมือ และมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองรัก รวม 14 ข้อ

และ (3) ความเป็นสากล ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ กรอบความคิดใฝ่รู้และทักษะภาษาอังกฤษ และ กรอบ รวม 7 ข้อ โดยมีข้อคำถามวัดอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครรวมทั้งฉบับจำนวน 24 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.6 – 1.0 จากนั้นนำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) กับกลุ่มที่มีความคล้ายกันกับประชากรเป้าหมายคือ นักศึกษาที่เรียนวิชา BF021: celebrity & influencer branding กลุ่ม 218B จำนวน 40 คน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) แบบวัดอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครทั้งฉบับเท่ากับ .988 และตามรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ความคิดสร้างสรรค์ จิตวิญญาณผู้ประกอบการ และความเป็นสากล เท่ากับ .949, .975 และ .981 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Cronbach, 1990)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้นำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย โดยเริ่มต้นจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมการวิจัย เพื่อตรวจสอบความแปรปรวนค่าเฉลี่ยของคะแนนอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวมและรายด้าน

ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ ก่อนเข้าร่วมการวิจัย

เงื่อนไขการวิจัย	n	M	SD	t	p
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวม					
ก่อนเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	3.09	.73	-.083	.934
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.10	.73		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
ด้านความคิดสร้างสรรค์ ก่อนเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	3.09	.79	.286	.776
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.04	.77		

เงื่อนไขการวิจัย	n	M	SD	t	p
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
ด้านจิตวิญญาณผู้ประกอบการ ก่อนเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	3.07	.74	-.086	.932
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.09	.74		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
ด้านความเป็นสากล ก่อนเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	3.11	.76	-.233	.816
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.15	.75		

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มทดลองที่จะทำการเรียนแบบร่วมมือและกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ ก่อนเข้าร่วมการวิจัย มีค่าเฉลี่ยอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านจิตวิญญาณผู้ประกอบการ และด้านความเป็นสากลมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีตัวแปรแทรกซ้อนต่อตัวแปรอัตลักษณ์นักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จึงสามารถทำการทดสอบต่อไปได้

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวมและรายด้าน ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติหลังเข้าร่วมการวิจัย

เงื่อนไขการวิจัย	n	M	SD	t	p
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวม					
หลังเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	4.47	.51	10.018	.000
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.14	.67		

เงื่อนไขการวิจัย	n	M	SD	t	p
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
ด้านความคิดสร้างสรรค์ หลังเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	4.48	.58	9.634	.000
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.11	.69		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
ด้านจิตวิญญาณผู้ประกอบการ หลังเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	4.53	.51	10.288	.000
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.12	.70		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ					
ด้านความเป็นสากล หลังเข้าร่วมการวิจัย					
- กลุ่มทดลอง (เรียนแบบร่วมมือ)	40	4.34	.53	8.476	.000
- กลุ่มควบคุม (เรียนแบบปกติ)	40	3.19	.67		

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีค่า $p < .05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน การวิจัยข้อที่ 1 กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านจิตวิญญาณผู้ประกอบการ และด้านความเป็นสากลสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการได้เรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เงื่อนไขการวิจัย	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	M	SD	t	p	M	SD	t	P
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวม								
- ก่อนเข้าร่วมการวิจัย	3.09	.73	-10.612	.000	3.10	.73	-1.929	.061
- หลังเข้าร่วมการวิจัย	4.47	.51			3.14	.67		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ								
ด้านความคิดสร้างสรรค์								
- ก่อนเข้าร่วมการวิจัย	3.09	.79	-9.384	.000	3.04	.77	-2.082	.044
- หลังเข้าร่วมการวิจัย	4.48	.58			3.11	.69		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ								
ด้านจิตวิญญาณผู้ประกอบการ								
- ก่อนเข้าร่วมการวิจัย	3.07	.74	-11.469	.000	3.09	.74	-1.858	.071
- หลังเข้าร่วมการวิจัย	4.53	.51			3.12	.70		
อัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ								
ด้านความเป็นสากล								
- ก่อนเข้าร่วมการวิจัย	3.11	.76	-8.494	.000	3.15	.75	-1.145	.259
- หลังเข้าร่วมการวิจัย	4.34	.53			3.19	.67		

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านในกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมการวิจัยกับหลังเข้าร่วมการวิจัย มีค่า $p < .05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพในกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า มีค่า $p > .05$ ในอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยรวม ด้านจิตวิญญาณผู้ประกอบการ และด้านความเป็นสากล ยกเว้นด้านความคิดสร้างสรรค์เพียงด้านเดียวที่มีค่า $p < .05$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบที่มีต่อการพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกลุ่มสืบสอบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนอัตลักษณ์ทั้งโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ จิตวิญญาณผู้ประกอบการ และความเป็นสากลสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาให้นักศึกษามีอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพได้

นอกจากนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ยังพบอีกว่า คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองในอัตลักษณ์โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ จิตวิญญาณผู้ประกอบการและ ความเป็นสากลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน จึงยืนยันได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยรวมและรายด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเมื่อพิจารณาผลความแตกต่างภายในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังเรียนในรูปแบบปกติ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียวเท่านั้น นั่นคือ การเรียนแบบปกติสามารถพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพด้านความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เพียงด้านเดียว จึงยังทำให้มั่นใจได้ถึงผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สามารถพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในบริบทของการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนมีบทบาทในการแสดงออก คิด วิเคราะห์ และเรียนรู้ร่วมกัน จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางปัญญาและอัตลักษณ์ทางสังคมของผู้เรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาอัตลักษณ์ของ Erikson (1968) และ Marcia (1980) ซึ่งอธิบายว่า ชีวิตช่วงมหาวิทยาลัยเป็นช่วงพัฒนาอัตลักษณ์ที่สำคัญและกระตุ้นได้ดีที่สุด โดยผ่านประสบการณ์ที่มีความหมาย ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gillies (2016) ซึ่งระบุว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ (soft skills) และมโนทัศน์แห่งตน (self-concept) ของผู้เรียน ทั้งในมิติการคิดสร้างสรรค์ การทำงานกลุ่ม และการแสดงออกทางความเชื่อมั่น และยังสอดคล้องกับเชมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2554) ซึ่งศึกษาการบูรณาการวิธีการเรียนแบบร่วมมือ พบว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมทางความคิด วิเคราะห์ปัญหา และแสดงออกทางวิชาชีพได้ดีขึ้น ขณะที่งานวิจัยของภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช (2564) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนเช่นกัน

โดยผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นเจ้าของการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การตั้งคำถาม การค้นคว้าข้อมูล การสร้างสรรค์เนื้อหา ไปจนถึงการนำเสนอผลงาน และการประเมินตนเอง กระบวนการเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีอิสรภาพในการคิด และสามารถสร้างตัวตนผ่านกระบวนการเรียนรู้ได้จริง อีกทั้งการที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อกิจกรรมของกลุ่มในแต่ละโครงการ เช่น การจัดสัมมนา การสร้างช่องบนสื่อออนไลน์ และการไลฟ์สดมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงในโลกวิชาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เรียนรู้กับบริบทจริง (authentic learning) และเกิดการเรียนรู้แบบมีความหมาย (meaningful learning) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ตามที่ Komives et al. (2006) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาอัตลักษณ์ในระดับอุดมศึกษาเกิดจากประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมีบทบาท ความรับผิดชอบ และการสะท้อนคิด ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้เชิงรับ ดังนั้น การเรียนรู้แบบร่วมมือที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงจึงช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์และความเป็นตัวของตัวเองอย่างมีความหมาย อีกทั้งการที่ผู้สอนมีบทบาทเป็นโค้ช (coach) ไม่ใช่เพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นผู้กระตุ้น คอยตั้งคำถาม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และสนับสนุนการทำงานกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ในบริบทโครงการเชิงสร้างสรรค์ให้นักศึกษาได้ทำในสิ่งที่ตนเองชอบซึ่งเป็นส่วนสำคัญของจิตวิญญาณผู้ประกอบการ และมีความเป็นสากลในระดับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติสามารถพัฒนาอัตลักษณ์ด้านความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญ แม้จะไม่มีเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ซึ่งเป็นประเด็นที่แตกต่างจากงานของภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช (2564) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเท่านั้นจึงสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญในรายวิชาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาครู โดยความแตกต่างนี้สะท้อนว่าการเรียนรู้แบบปกติ หากมีเนื้อหาวิชาที่เอื้อต่อการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น รายวิชา Celebrity & Influencer Branding ที่ต้องคิดกลยุทธ์ การออกแบบแบรนด์ หรือการวิเคราะห์กรณีศึกษา ก็สามารถกระตุ้นอัตลักษณ์ด้านนี้ได้เช่นกัน โดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนมีแรงบันดาลใจภายในสูง หรือผู้สอนออกแบบกิจกรรมเสริมอย่างเหมาะสม ดังนั้น แม้การเรียนรู้แบบร่วมมือจะส่งผลต่ออัตลักษณ์โดยรวมได้ดีกว่า แต่ผลการวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของรายวิชาและผู้เรียนก็สามารถพัฒนาอัตลักษณ์บางด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถาบันอุดมศึกษาควรบูรณาการจัดการรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบไว้ในแผนการสอนของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัย

จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาอัตลักษณ์นักศึกษาในทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ จิตวิญญาณผู้ประกอบการ และความเป็นสากล ดังนั้น มหาวิทยาลัยกรุงเทพและสถาบันอื่นที่ต้องการสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเฉพาะ ควรบูรณาการการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบบสืบสอบไว้ในแผนการสอนของวิชาพื้นฐานหรือวิชาชีพที่ต้องการสร้าง “ตัวตนทางวิชาชีพ” ให้เป็นอัตลักษณ์นักศึกษาที่เรียนจบหรืออัตลักษณ์ของบัณฑิตให้มีความแตกต่างและโดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ที่แท้จริงตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในสถานประกอบการตามวิชาชีพต่าง ๆ ได้

1.2 สนับสนุนให้อาจารย์พัฒนาทักษะการออกแบบกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การออกแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อ ตั้งคำถาม และทำงานกลุ่ม เป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นการสร้างอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยได้ ดังนั้น สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาทักษะการออกแบบกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างเป็นระบบ เพื่อไปใช้พัฒนาการจัดการการเรียนรู้ให้นักศึกษาเกิดอัตลักษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนจนเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น

1.3 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเน้นโครงงานร่วมมือที่เชื่อมโยงกับการสร้างอัตลักษณ์

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบร่วมกับกิจกรรมโครงงาน เช่น การจัดสัมมนา การสร้างช่องออนไลน์ และการไลฟ์สด เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะจริง มีบทบาทนำ และสะท้อนตัวตนของตนเองได้อย่างลึกซึ้งตามอัตลักษณ์นักศึกษาที่เป็นเป้าหมายของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้หลักสูตรต่าง ๆ ทั้งของมหาวิทยาลัยกรุงเทพเอง และมหาวิทยาลัยอื่น ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบลักษณะนี้ในรายวิชาอื่น ๆ โดยออกแบบให้เนื้อหาไปเชื่อมกับ “เป้าหมายอัตลักษณ์บัณฑิต” ของแต่ละสถาบัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้วัดผลหลังการเรียนจบในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น การวิจัยในอนาคตควรใช้รูปแบบการติดตามผลในระยะยาว (longitudinal design) เพื่อตรวจสอบว่า อัตลักษณ์ที่พัฒนาขึ้นจะคงอยู่หรือลดลงเมื่อเข้าสู่สถานการณ์จริงหรือวิชาชีพจริง

2.2 การทดลองในครั้งนี้ดำเนินการกับนักศึกษาในสาขานิเทศศาสตร์เพียงกลุ่มเดียว งานวิจัยในอนาคตควรขยายไปยังสาขาอื่น และเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละบริบท เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือศิลปะ เพื่อประเมินศักยภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างรอบด้าน

2.3 แม้งานวิจัยนี้จะพบผลเชิงบวกจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดในกระบวนการร่วมมือส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์โดยตรง ดังนั้น การวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิเคราะห์แบบโมเดลโครงสร้าง (SEM) จะสามารถอธิบายกลไกการพัฒนาอัตลักษณ์ได้อย่างลึกซึ้งและแม่นยำยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม. (2554). การบูรณาการวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนร่วมกัน. *E-Journal, Silpakorn University*, 4(1), 435-444.
- ภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค LT. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 13(1), 228-237, <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/248996>
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2567). รายงานการประเมินตนเองตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ปีการศึกษา 2567. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *ยุทธศาสตร์การอุดมศึกษาไทย 15 ปี (2565-2580)*. พิมพ์ดี.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). UCL Press.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. W. W. Norton & Company.
- Fong, C. J., Mahdavi Fard, S., Dezhkameh, A., Littlefield, T. D., & Rozek, C. S. (2025). Exploring disparities and antecedents to students' belonging at U.S. community colleges: An analysis by gender and racial/ethnic groups. *Community College Journal of Research and Practice*, 49(6), 440-449. <https://doi.org/10.1080/10668926.2025.2471276>
- Gillies, R. M. (2016). Cooperative learning: Review of research and practice. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(3), 39-54. <https://doi.org/10.14221/ajte.2016v41n3.3>
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1994). An overview of cooperative learning. In *Creativity and collaborative learning*. Paul H. Brookes Publishing.
- Joyce, B. R., & Weil, M. (1996). *Models of teaching* (5th ed.). Allyn & Bacon.

- Komives, S. R., Longerbeam, S. D., Owen, J. E., Mainella, F. C., & Osteen, L. (2006). A leadership identity development model: Applications from a grounded theory. *Journal of College Student Development*, 47(4), 401-418.
<https://doi.org/10.1353/csd.2006.0048>
- Lau, P., & Zheng, J. (2025). Exploring the interplay among student identity development, university resources, and social inclusion in higher education: Analyzing students as partners project in a Hong Kong university. *Social Sciences*, 14(3), 119.
<https://doi.org/10.3390/socsci14030119>
- Marcia, J. E. (1980). Identity in adolescence. In J. Adelson (Ed.), *Handbook of adolescent psychology*. Wiley.
- Mendo-Lázaro, S., León-del-Barco, B., Polo-del-Río, M., & López-Ramos, V. M. (2022). The impact of cooperative learning on university students' academic goals. *Frontiers in Psychology*, 12, Article 787210. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.787210>
- Mendoza, R., Kim, A. Y., Galvez, G., & Chun, C. (2024). Reflection, reflexivity, and science identity in an undergraduate research program. *Scholarship and Practice of Undergraduate Research*, 8(2), 12-20. <https://doi.org/10.18833/spur/8/2/2>
- Sharan, S. (1990). *Cooperative learning: Theory and research*. Bloomsbury Publishing.
- Slavin, R. E. (2014). Cooperative learning and academic achievement: Why does groupwork work? *Anales de Psicología*, 30(3), 785-791. <https://doi.org/10.6018/analesps.30.3.201201>
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. In S. Worchel & W. G. Austin (Eds.), *Psychology of intergroup relation* (pp. 7-24). Hall Publishers.
- ThaiJo. (2568, 20 มีนาคม). *ระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย*.
<https://www.tci-thaijo.org/>
- University of Cincinnati News. (2024, December). *Why is cooperative learning important in education?* <https://www.uc.edu/news/articles/2024/12/why-is-cooperative-learning-important-in-education.html>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.